

VLAAMSE RAAD

BUITENGEWONE ZITTING 1995

PLENAIRE VERGADERING

HANDELINGEN 11

MORGENVERGADERING VAN WOENSDAG 27 SEPTEMBER 1995

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE REGERING

Inhoud

Nr. 11

Woensdag 27 september 1995
Morgenvergadering

	Blz.
Berichten van verhindering	221
Mededeling van de Vlaamse regering	221
Sprekers : de heren A. Denys, J. De Roo, J. Geysels, E. Beysen, F. Dewinter, G. Bossuyt, F. Vermeiren, M. Van Peel, ministers W. Demeester-De Meyer, L. Martens en minister- president Van den Brande	
Regeling van de werkzaamheden	239

VOORZITTER : de heer N. De Batselier

- *De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.*
- *De vergadering wordt geopend om 10.06 uur.*

De voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

J. Laverge : gezondheidsredenen ;

C. Van Eyken, J. Stassen, W. Kuijpers : ambtsverplichtingen ;

M. Dillen : familieverplichtingen.

MEDEDELING VAN DE VLAAMSE REGERING

Debat

De voorzitter : Dames en heren, aan de orde is het debat over de mededeling van de Vlaamse regering betreffende de economische en sociale situatie van Vlaanderen en betreffende de krachtlijnen van de begroting 1996.

De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, collega's, de openingswoorden van de gisteren gehouden Septembeerklaring dat de mensen in Vlaanderen zich zorgen maken, staan in schril contrast met de uitspraak tijdens de regeringsverklaring dat Vlaanderen een nieuwe kans krijgt.

Alhoewel ik graag toegeef dat de beginwoorden van een toespraak niet altijd toonaangevend zijn voor de verdere inhoud ervan, ben ik van mening dat het verschil in enthousiasme typerend is voor de evolutie van de laatste maanden.

Bij het begin van deze regeerperiode hebt u een aantal beloftes gemaakt waar de VLD-fractie wel oren naar had. Ik kan mij niet van de indruk ontdoen dat deze reeds een ferme deuk hebben gekregen en het lijkt me dan ook aangewezen bepaalde uitgangspunten van de vernieuwde aanpak even in herinnering brengen.

U hebt verklaard dat de Vlaamse regering nauwer zal samenwerken met de Vlaamse Raad opdat het de kans zou krijgen een debat te voeren over de rol van de overheid in Vlaanderen, het afstoten van overheidstaken en opdat de regering zich zodoende zou kunnen beperken tot de kerntaken. U hebt eveneens gezegd dat de regering de integratie van milieu en economie zou aanmoedigen en zou streven naar een duurzame tewerkstelling. Ten slotte zou ook werk worden gemaakt van de uitbreiding en verdieping van de Vlaamse autonomie.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, als wij deze beloftevolle uitgangspunten van hun holle fraseologie ontdoen en de concretisering ervan in de voorliggende begroting nader onderzoeken, stellen wij vast dat wij niet veel meer overhouden dan een lege doos.

Ik wens wat dieper in te gaan op de nauwere samenwerking tussen regering en parlement.

De vaststelling dat de regering in haar Septemberverklaring inzake werkgelegenheid kiest voor voorafgaand overleg met de vakbonden en de werkgevers, maakt duidelijk dat zij een eerlijk debat met het parlement naar de tweede rang verschuift !

De vaststelling dat minister Kelchtermans zijn beleidsnota's liever eerst aan de pers overmaakt vooraleer ze aan de Vlaamse Raad voor te leggen, steunt mijn overtuiging

Denys

dat de regering haar oude, slechte gewoonten nog niet heeft afgeleerd !

De tegenkanting van de regering en de CVP inzake het voorstel het parlement sneller te betrekken bij het decreetgevend werk, door de bespreking van een voorontwerp van decreet, neemt ons laatste greintje hoop weg.

Mijnheer de minister-president, ik herhaal dat de regering alles bij het oude laat en geen werk maakt van een betere samenwerking tussen het parlement en de regering.

De regering en bepaalde leden van de meerderheid verwachten dat de nieuwe politieke cultuur vooral uit de hoek van de oppositie komt.

De VLD is niet naïef. In de hoop een stuk argwaan weg te nemen, hebben wij spontaan een constructieve oppositie aangeboden.

Tot onze spijt stellen wij echter vast dat de regering bij haar oude en slechte gewoonten blijft. U begrijpt ongetwijfeld dat een dergelijke houding de oppositie veeleer aanspoort een klassieke vorm van oppositie te voeren in plaats van een constructieve.

Mijnheer de voorzitter, collega's, de voorliggende cijfers van de begroting bewijzen dat deze regering evenmin een inhoudelijke vernieuwing doorvoert. Op een begroting van 500 miljard frank is er slechts een beleidsverschuiving van 17,5 miljard frank vast te stellen. Dit betekent dat de regering slechts 3 procent nieuwe beleidsaccenten voorstelt ! 97 procent van het beleid bestaat uit het onveranderd verderzetten van het vroegere beleid.

De overheid stoot geen taken af en wordt niet afgeslankt. Met uitzondering van een voorbeeld inzake de privatisering van de luchthaven van Deurne, wordt de belofte terug te keren tot de kerntaken niet nagekomen, zodat zij bijzonder hol klinkt. Laat ons niet lachen ! Dit is een zuiver staaltje van ouderwetse compensatiepolitiek.

Vroeger kenden wij de compensaties tussen Vlaanderen en Wallonië ; op dit ogenblik hanteren wij het provincialistisch wafelijzer waarbij Oostende zijn luchthaven behoudt in ruil voor de verdieping van de Schelde.

Deze vorm van politiek heeft niets te maken met de fundamentele discussie of de regionale luchthavens al dan niet tot de kerntaken van de overheid behoren. De regering kan er zich niet vanaf maken met argumenten als zou zij nog niet ingelopen zijn en dat dit pas de eerste begroting is die zij heeft opgesteld. Deze regeringspartners kennen elkaar reeds lang en weten maar al te goed wat zij aan mekaar hebben. Bovendien staat het als een paal boven water dat het merendeel van de hervormingen reeds merkbaar moet zijn bij de opmaak van de eerste be-

groting. Zo niet, komt er later niet veel meer van terecht. Ik kan niet anders dan besluiten dat deze regering als twee druppels water lijkt op haar voorganger.

Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, het kan èn moet nochtans anders !

Onze noorderbuur Nederland bewijst dat inhoudelijke verandering en een nieuwe politieke cultuur de basis vormen van een totaal verschillend en meer beloftevol beleid met toekomstperspectieven en toekomstkansen.

Nederland slaagt erin een beleid te voeren dat de VLD danig bevalt.

In tegenstelling tot de Belgische en de Vlaamse regering bewijst Nederland dat de keuze voor een modern en hedendaags beleid geen verscheurend dilemma hoeft te zijn tussen de vermindering van het begrotingstekort enerzijds en het geven van impulsen voor tewerkstelling anderzijds. Met haar nieuwe Miljoenennota bewijst de Nederlandse regering dat de beleidskeuze van vermindering van loonbelasting perfect verenigbaar is met een groeiend aantal arbeidsplaatsen. De collectieve lastendruk wordt in Nederland teruggebracht tot 44,6 procent van het BBP. Tegelijkertijd wordt de concurrentiepositie van de bedrijven verbeterd zodat meer dan 100.000 nieuwe arbeidsplaatsen worden gecreëerd.

Mijnheer de minister-president, u kunt geen enkel argument vinden om te beweren dat Vlaanderen het voorbeeld van Nederland niet kan volgen. Iedereen weet dat de Vlaamse privé-sector hard werkt en ondernemend is. Het grote verschil tussen Vlaanderen en Nederland ligt in de verschillende beleidskeuzes en de overheidsstructuur.

Het Vlaamse overheidsbeleid is niet gericht op lastenvermindering. Het tewerkstellingsbeleid beperkt zich al te dikwijls tot arbeidsherverdeling en subsidiëring van kunstmatige overheidstewerkstelling. De duurzaamheid van onze economie en de concurrentiekracht van de bedrijven is in het Vlaamse tewerkstellingsbeleid slechts een nietszeggend bijvoegsel. De maatregelen ter zake zijn immers niet concreet en de begroting houdt er geen rekening mee.

Dit staat in schril contrast met de socialistische maatregelen inzake het uitvinden van nieuwe, parallelle arbeidscircuits waar deze begroting wel geld veil voor heeft. Men spreekt nu over parkwachters, fietsenopzichters. In Gent spreekt men van buurtobservators. De socialisten zijn specialisten in het uitvinden van nieuwe arbeidsvormen. Het zijn echter steeds kunstmatige arbeidsplaatsen die aan de overheid geld kosten. Zij zijn geen fundamentele oplossing voor de werkloosheid.

Mijnheer de voorzitter, het beleid van Nederland verschilt niet alleen inzake keuzen maar ook inzake beleids-

Denys

structuur van het onze. De Nederlandse regering beschikt over al de nodige instrumenten om een economisch, sociaal, fiscaal en een tewerkstellingsbeleid te voeren. Vlaanderen kan daarentegen enkel teruggrijpen naar instrumenten die een economisch beleid mogelijk maken. De meest essentiële middelen om een efficiënt tewerkstellingsbeleid te kunnen voeren, zoals fiscaliteit en parafiscaliteit, zijn hier niet voorhanden.

Vlaanderen beschikt evenmin over mogelijkheden om de indirecte loonkost te beïnvloeden. Dit is nochtans een van de belangrijkste elementen om een duurzaam tewerkstellingsbeleid uit te bouwen.

Ik meen te hebben begrepen dat minister Van Rompuy over een geheim wapen zou beschikken om dit probleem op te lossen. De VLD is dan ook uiterst nieuwsgierig naar wat hij in petto heeft. Wij juichen een nieuw debat toe maar stellen ons toch vragen inzake de technische en politieke totstandkoming van het project.

Dit debat moet een antwoord geven op een aantal concrete vragen ter zake. Hoe luidt het precieze voorstel van minister Van Rompuy? Welk budget maakt de regering ervoor vrij? Is het de bedoeling dat Vlaanderen tekorten in de sociale zekerheid financiert waarover het niets te zeggen heeft? Welke waarborgen heeft de Vlaamse regering dat het voorstel niet neerkomt op het financieren van een federale maatregel die uiteindelijk het Waalse landsdeel te goede komt?

Wij veronderstellen dat minister Van Rompuy niet over één nacht ijs is gegaan. Bovendien is zijn broer federaal minister van Begroting. De VLD is ervan overtuigd dat beide broertjes afspraken hebben gemaakt die tot op heden geheim zijn gebleven.

Mijnheer de minister-president, wij staan er op dat u ter zake klaarheid schept.

Met zijn voorstel toont minister Van Rompuy op een schrijnende manier de tekortkomingen van het Sint-Michielsakkoord aan. Zoveel is duidelijk. De VLD is niet van plan daarover te blijven jammeren, maar dat betekent echter niet dat Vlaanderen zich bij de toestand moet neerleggen. De VLD had in dit verband van deze regering een kordatere aanpak verwacht. Tijdens het overleg met de federale regering inzake de tewerkstelling, moet Vlaanderen nu reeds de eis formuleren over meer inspraak met betrekking tot de onontbeerlijke instrumenten, die tot op heden nog tot de federale bevoegdheden behoren.

Over verdere stappen in de staatshervorming heeft de Vlaamse regering, ons inziens, geen duidelijke strategie. Naar verluidt zal er een nieuwe nota worden opgesteld.

Toch krijg ik alsmear meer de indruk dat men de commissie voor Staatshervorming laat verworden tot een bezigheidstherapie. Waarom moet er een nieuwe nota worden opgesteld? Tijdens de vorige regering was de heer Sauwens minister van Staatshervorming. Hij moest erop toezien dat ter zake het nodige voorbereidend werk werd verricht.

De VLD is van mening dat wij niet zozeer behoefte hebben aan een nieuwe nota, dan wel aan politieke beslissingen.

De voorzitter : Minister-president Van den Brande heeft het woord.

Minister-president L. Van den Brande : Collega Denys, ik veronderstel dat u ter zake een aantal persoonlijke standpunten zult toelichten.

In welke mate stemmen zij overeen met de visie van de nieuwe voorzitter van de VLD?

Ik heb vanmorgen een vrij ontluisterend artikel in een weekblad gelezen over de opvattingen van uw voorzitter. Ik kan daaruit alleen besluiten dat u met uw opvattingen ofwel alleen staat of dat zij niet overeenstemmen met de mening van uw voorzitter. Zonder blikken of blozen verklaart hij – mijns inziens op een onaanvaardbare wijze – zich niets van de Vlaamse ontwikkeling aan te trekken. Ik raad u aan dit verhelderende interview ook eens te lezen.

De voorzitter : De heer Denys heeft het woord.

De heer A. Denys : Mijnheer de minister-president, ik had verwacht dat u dit debat zou gebruiken om de tegenstellingen tussen de nieuwe voorzitter en de VLD in de verf te zetten. Ik kan u echter verzekeren dat de standpunten die de VLD in dit debat verdedigt, werden bepaald tijdens het verkiezingscongres, en de steun genieten van de nieuwe voorzitter. De VLD-fractie en haar voorzitter zullen deze standpunten blijven verdedigen.

Mijnheer de minister-president, ik vind het weinig gepast dat u verdeeldheid wil zaaien binnen de VLD en op die manier probeert de verdeeldheid binnen uw eigen regering te verhullen.

Een van de grote twistappels binnen uw regering handelt over de twee fundamentele eisen van de Vlaamse Beweging : de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en de afbouw van de faciliteiten. Het verwondert ons dat uw nota ter zake geen voorstellen bevat.

Na uw uitspraken naar aanleiding van de 11-juliviering en de verklaringen van de CVP-mandatarissen tijdens de IJzerbedevaart ben ik van mening dat de CVP-fractie niet

Denys

akkoord kan gaan met de Septembernota van uw regering, zonder toezeggingen van uwentwege inzake de twee hogervermelde Vlaamse eisen.

Mijnheer de voorzitter, collega's, over het specifiek financiële en het begrotingsbeleid zijn we vlug uitgepraat. Uw uitspraken inzake de Vlaamse begrotingspolitiek met betrekking tot de EMU-normen en de eigen lof waarbij u zichzelf de grootste onderscheiding geeft inzake begrotingspolitiek, komen bijzonder lachwekkend over !

U vergelijkt appels met citroenen. Het is onmogelijk de situatie van landen die wél aan het examen moeten voldoen, met de budgettaire situatie van Vlaanderen te vergelijken. Wij worden niet geconfronteerd met een torenhoge schuldenlast. Wij kunnen een financieel beleid voeren zonder de nadelige gevolgen van de Belgische schuldenlast te moeten dragen. Bovendien beslist Vlaanderen niet zelf over de eigen inkomsten. Wij hangen af van de fiscale maatregelen van de federale regering en zijn gebonden aan de financieringswet.

Met andere woorden, we moeten geen appels met citroenen vergelijken. U weet zeer goed, mevrouw de minister, dat we dankzij de financieringswet, die zijn grondslag vindt in het consumptiegedrag van de Franstaligen, een bonus hebben gekregen. We kregen immers veel meer inkomsten dan om het even welk ander bestuur binnen Europa. Geen enkele andere overheid in Europa zag in die periode zijn inkomsten zo snel groeien als die van de Vlaamse regering. Het zou beter zijn om eens de uitgavengroei te vergelijken. Dan zou u vaststellen, mevrouw de minister, dat u daar niet zo goed gescoord hebt, dat u wat dat betreft niet de grootste onderscheiding behaalde, dat u – om de vergelijking met een examen te behouden – slechts met voldoening slaagde. Dit omdat de Belgische regering de voorbije drie tot vier jaar wat uitgaven betreft een nulgroei heeft gekend, terwijl u een stijgende kende.

Collega's, het is belangrijk dat een goed, orthodox begrotingsbeleid – zoals wij dat voorstaan – in de toekomst tastbaar wordt voor de Vlaamse burger zelf. Tegenwoordig is het immers zo dat die burger, die belastingen betaalt, niets merkt van het al dan niet voeren van een goed begrotingsbeleid. U weet dat het wantrouwen van de verbruiker één van de redenen is voor de huidige werkloosheidstoestand. Het wantrouwen van de consument weegt op het binnenlands verbruik. Vandaar het voorstel van de VLD om te werken met Vlaamse afcantiemen, om ervoor te zorgen dat er in Vlaanderen zo vlug mogelijk een belastingvermindering komt – iets wat u zelf voorstelde, maar niet hebt kunnen verwezenlijken met deze coalitie. Het invoeren van Vlaamse afcantiemen op de personenbelasting is grondwettelijk mogelijk.

Mevrouw de minister, wat u nu doet is evenwel het tegenovergestelde. In plaats van belastingvermindering krijgen we een belastingverhoging. Laten we eerlijk zijn : de verhoging van de waterbelasting van 600 frank tot 900 frank is geen vergelding, het is een vulgaire belastingverhoging, en dit om de eenvoudige reden dat deze belastingvorm geen enkel ontradingseffect heeft. Dit effect treedt pas op als er sprake is van regulerende heffingen, als met de stijging van het bedrag een vermindering van de vervuiling gepaard gaat. Dit is hier niet het geval. De regulering betreft alleen de hoeveelheid water en negeert volkomen de kwaliteit of de vervuilingsgraad ervan.

Mijnheer Geysels, het gaat hier om een zuivere financieringsheffing, waarvan de meeropbrengst moet worden gebruikt om de rekening van Aquafin, die veel hoger is dan verwacht, te betalen.

Minister Kelchtermans, minister Demeester, als uw bekommernis werkelijk zou uitgaan naar het bevorderen van het milieubewustzijn, dan had u beter een aanmoedigingsbeleid dan een ontmoedigingsbeleid kunnen voeren. Dan had u de verhoging van de heffingen moeten compenseren, zoals dat in Nederland is gebeurd, door een verlaging van andere vormen van fiscale heffingen. Het in Nederland gevoerde milieubeleid zou best tot voorbeeld mogen dienen. Daar wordt inderdaad gewerkt met specifieke aanmoedigingspremies, bijvoorbeeld voor het gebruik van energie-zuinige wagens.

Het loont ook de moeite om het milieuhoofdstuk van de Nederlandse Miljoenennota eens te lezen. Vooral in het hoofdstuk Ecologie wordt een visie ontwikkeld over milieu en tewerkstelling die veel verder gaat dan het invoeren van heffingen of het eenzijdig opleggen van allerlei milieubelemmeringen die onze competitiviteit en hierdoor onze werkgelegenheid – om het zo te stellen – wegbelasten.

Mijnheer de minister, in Nederland trekt men 45 miljoen gulden uit voor het onderzoek naar economie, ecologie en technologie, met de bedoeling te komen tot een economische structuur met een hogere toegevoegde waarde, minder druk op het milieu en een grotere werkgelegenheid. Sta me toe om te zeggen dat we daar in Vlaanderen nog lang niet aan toe zijn.

De vergelijking tussen Nederland en Vlaanderen is niet bedoeld om ons een minderwaardigheidsgevoel te geven. Als zelfbewuste Vlaming weet ik zeer goed dat ons onderwijs, ons onderzoek, onze werkkraft, onze ondernemingsgeest niet voor die van Nederland moeten onderdoen.

Maar het beleid van de overheid blijft wel achter bij dat in Nederland. In tegenstelling tot de Nederlandse regering durven socialisten en christen-democraten bij ons niet

Denys

vernieuwen. De CVP en de SP hebben tijdens de verkiezingscampagne de angst voor verandering kunstmatig en op een intellectueel oneerlijke wijze gecultiveerd. Het gevolg daarvan is dat het beleid zelf volledig status-quo blijft. Een beleid dat status-quo blijft, leidt ertoe dat het vertrouwen van de consument verder afkalft, dat onze concurrentiepositie nog verslechtert en dat de schuld opnieuw op de belastingbetaler wordt afgewenteld. Het gevolg daarvan is de vicieuze cirkel van de dramatisch stijgende werkloosheid.

De regering kan niet langer de slechte conjunctuur en de zwakke economische groei als alibi invoeren. Onze Noordburen bewijzen met dezelfde conjunctuur en dezelfde economische groei dat het anders kan. Er is maar één conclusie mogelijk : het beleid van de regering is er de oorzaak van dat de tewerkstelling van duizenden jongeren verloren gaat. Het is omdat de regering zich vastklampt aan haar verkeerde aanpak, dat tienduizenden, die willen werken, tegen hun wil de vernedering van werkloosheid moeten ondergaan.

Als de socialistische en christen-democratische fracties dit beleid stilzwijgend goedkeuren, zijn ze even schuldig. In een interview in *De Morgen* zegt de heer Tobback Jr. dat we met het probleem van de werkloosheid zullen moeten leren leven. Welnu, de Vlaamse liberalen en democraten zullen daar nooit mee leren leven. Daarom zullen wij aan deze regering ons vertrouwen niet geven. (*Applaus bij de VLD*)

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer J. De Roo (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte ministers, collega's, het is voor de derde maal dat we bij de aanvang van een politiek jaar een debat houden over het algemeen beleid van de Vlaamse regering, zoals dat ook becijferd is in de ontwerp-begroting. Deze goede traditie krijgt een extra dimensie, doordat dit nu door de nieuwe Vlaamse Raad gebeurt.

Binnen enkele weken zullen we de begroting voor 1996 grondiger bespreken. Toch willen wij nu reeds vanuit de CVP-fractie onze vier prioriteiten vooropstellen : het begrotingsbeleid, de tewerkstelling, het stedelijk beleid en de rol van het parlement.

Wij pleiten ervoor het strak budgettaire beleid voort te zetten. Dat is van kapitaal belang voor een geloofwaardig regeringsbeleid. Vlaanderen doet al lange tijd belangrijke inspanningen om de overheidsfinanciën van België gezond te maken. Vlaanderen heeft er trouwens alle belang bij dat België van in het begin tot de Europese Monetaire Unie kan toetreden. De vraag stelt zich in welke mate de andere gemeenschappen en gewesten in ons land hun budgettaire verantwoordelijkheid opnemen.

Een strak budgettaire beleid is ook voor Vlaanderen geen gemakkelijke keuze. Wij worden geconfronteerd met hoge verwachtingen. Belangrijke uitdagingen dienen zich aan. Ik denk hierbij in het bijzonder aan de werkloosheid, de veroudering van onze Vlaamse samenleving, de milieuproblematiek enz.

De budgettaire ruimte voor nieuwe beleidsinitiatieven is evenwel beperkt. Wij zullen dus moeilijke keuzes moeten maken, enerzijds tussen zaken die we onmiddellijk kunnen doen en maatregelen die kaderen in een benadering op langere termijn, en anderzijds tussen diverse beleidssectoren.

Collega's, het afremmen van de begrotingsdynamiek ging de voorbije jaren duidelijk gepaard met verregaande herverdelingen tussen de verschillende beleidssectoren. Zeer opvallend is de forse afslanking van de beleidsruimte voor de sector economie, waarvoor Vlaanderen integraal bevoegd is. Het budget werd in de loop van de vijf voorbije begrotingsjaren – op basis van de ingeschreven beleidskredieten – gehalveerd. Reëel komt de sector economie in 1994 uit op ongeveer 47 procent van het niveau van 1990. Op dit vlak zijn de grenzen dus duidelijk bereikt. Andere regio's in Europa – ook Wallonië en Noord-Frankrijk – en buiten Europa, proberen immers de concurrentiepositie van hun ondernemingen te versterken. Ze verlenen hiertoe allerhande steun, niet in het minst met behulp van Europese middelen.

Relatief gezien zijn de uitgaven in de sectoren welzijn en volksgezondheid en leefmilieu het sterkst gegroeid in de periode 1990-1994. In lopende prijzen gaat het om stijgingen met respectievelijk 44 procent en zelfs met 141 procent. Dit komt neer op een gemiddelde reële groei per jaar van 6,7 procent voor de sector welzijn en zelfs van 21 procent – en dat is ook noodzakelijk en normaal – voor de sector leefmilieu. Voor de financiering van de groei is er natuurlijk een essentieel verschil tussen beide sectoren. De toename van de beleidsruimte in de milieusector werd voor een belangrijk deel gefinancierd met bijkomende middelen, namelijk de milieueffingen. De groei in de welzijns- en gezondheidssector – iets meer dan 22 miljard frank – werd volledig gefinancierd met middelen uit de algemene ontvangsten.

De CVP-fractie is voorstander van een vooruitstrevend welzijnsbeleid. Toch is het duidelijk dat er aan de herverdeling tussen de diverse beleidssectoren grenzen zijn. We moeten met name voldoende oog blijven hebben voor het versterken van het economisch draagvlak van Vlaanderen. Alleen een sterk economisch draagvlak, met concurrentiële ondernemingen, staat immers garant voor het welzijn en de welvaart van Vlaanderen in de toekomst. Het verheugt ons dat de Vlaamse regering, niettegenstaande de belangrijk budgettaire uitdagingen, geen toe-

De Roo

vlucht zoekt in nieuwe belastingen. Er worden wel nieuwe heffingen aangekondigd, zoals trouwens voorzien in het regeerakkoord.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de voorzitter, ik wil van mijnheer De Roo vernemen of hij nu pleit voor het opnieuw versneld verhogen van de gelden voor de economische expansie. Deze uitgaven gingen de laatste jaren in dalende lijn. Collega, bepleit u nu ook dat andere sectoren die u vermeldde, namelijk welzijn en milieu, dan zouden moeten inleveren ? Kunt u dat concreter uitleggen ?

De heer J. De Roo : Ik zal daar concreet op ingaan : het is uiteraard niet de bedoeling dat de sector Welzijn – die ook op het vlak van tewerkstelling belangrijke groeikanalen inhoudt – niet verder aangemoedigd wordt. Een sociaal-gerichte, mens-gerichte samenleving vraagt, ook in de toekomst, een vooruitstrevend welzijnsbeleid.

Hetzelfde gebeurt op het vlak van milieu. Als we de afgelopen 5 jaar bekijken, dan is het logisch dat we vandaag heel wat meer investeren in de milieusector. Het thema is immers veel sterker aan bod gekomen in de loop van de voorbije jaren. Op dit ogenblik voert men overal in Europa een bikkelharde concurrentiestrijd – ook tussen de industriële sectoren – met allerhande vernieuwingen en technologische innovaties. Ik heb alleen willen benadrukken dat we daar in Vlaanderen niet blind voor mogen zijn. Om onze welvaart en ons welzijn te handhaven – ook voor de milieusector en de welzijnssector – zullen we hoofdzakelijk gesteund moeten blijven door sterke concurrentiële ondernemingen uit de verwerkende nijverheid, uit de industriële sectoren.

Het verheugt ons dat men zijn toevlucht niet heeft genomen tot nieuwe belastingen. Nieuwe heffingen blijven evenwel niet uit. Onze fractie benadrukt in dit verband uitdrukkelijk dat deze aan een aantal criteria moeten voldoen. Zij moeten gerechtvaardigd zijn en goed worden gemotiveerd ten aanzien van de bevolking. Bij voorkeur zijn ze eenmalig en gedifferentieerd. Ze moeten bekeken worden in samenhang met het financieel beleid van de andere beleidsniveaus. Ze moeten gedragsbeïnvloedend zijn en leiden tot een zichtbare vooruitgang in het milieubeleid.

De tweede grote krachtlijn die we wensen te benadrukken en die voor onze fractie essentieel is, is dat er prioritaire aandacht moet gaan naar de sociaal-economische toestand en naar de werkgelegenheid.

Dit baart iedereen zorgen, de partijen zowel als de sectoren. Het is duidelijk dat de economische draagkracht van

Vlaanderen een essentieel punt is, en de te hoge werkloosheidsgraad is inderdaad zorgwekkend.

De minister-president heeft gisteren gezegd dat de werkloosheidsgraad in Vlaanderen zich beneden het Europese gemiddelde bevindt. Anderzijds moeten we erkennen dat de jeugdwerkloosheid in Vlaanderen hoger ligt dan het Europese gemiddelde. De teleurstellende economische groei en de verslechterde concurrentiepositie van de ondernemingen wekken onrust. Want economische groei en de concurrentiepositie van de ondernemingen zijn belangrijk voor de werkgelegenheid.

We moeten vaststellen dat vele instrumenten voor de bestrijding van de werkloosheid en voor de verbetering van het concurrentievermogen van onze ondernemingen nog behoren tot de federale bevoegdheden. Dit kan voor Vlaanderen een handicap betekenen, maar het kan tevens een uitdaging zijn om op het Vlaamse niveau een globaal tewerkstellingsakkoord tot stand te brengen.

Wij hopen dat men ook op federaal vlak een tewerkstellingsplan zal kunnen ontwikkelen, met daaropvolgende besprekingen met de sociale partners. Ik druk de minister-president en de minister van Tewerkstelling toch nog op het hart om al het mogelijke te doen opdat ook in Vlaanderen dit najaar een tewerkstellingsakkoord op tafel zou kunnen liggen, hopelijk ook na overleg met de sociale partners.

Vlaanderen is wel bevoegd voor opleiding en vorming, infrastructuur, wetenschappelijk onderzoek en innovatie, voor promotie en voor kwaliteitszorg. Dit kan uiteraard allemaal een invloed uitoefenen op de werkgelegenheid. Terecht wordt daar in de Vlaamse begroting de nadruk op gelegd. Er moet verder worden gestreefd naar de versteviging van de Vlaamse economische onderbouw, en dit in de ruimste zin van het woord.

Onze fractie zal dit beleid beoordelen op basis van de resultaten inzake werkgelegenheid. Tevens onderschrijven wij meer dan ooit de optie om blijvend te investeren in onderwijs, vorming en opleiding. Deze sectoren zijn van onschatbare waarde als instrument om maatschappelijke uitsluiting van personen en gezinnen te voorkomen of terug te dringen. Alle maatregelen die de kansen op tewerkstelling verhogen, zullen wij dan ook steunen.

De inspanningen voor wetenschappelijk onderzoek, onder meer de extra injectie van twee miljard frank, vormen eveneens een basiselement voor de ondersteuning van de innovatieve kracht van het bedrijfsleven. De geplande inhaalbeweging moet echter ook de werkgelegenheid bevorderen.

Tevens vragen wij bijzondere aandacht voor de KMO-sector. Een groot deel van het Vlaams economisch weef-

De Roo

sel bestaat immers uit familiale KMO's, wat een KMO-vriendelijk overheidsbeleid noodzakelijk maakt. Hierbij moet onder meer bijzondere aandacht wordt besteed aan de voor de KMO's soms zware gevolgen van planologische normen, milieunormen en vestigingsnormen.

De vraag rijst of wij in Vlaanderen niet opnieuw meer aandacht moeten hebben voor specifieke maatregelen ten voordele van bepaalde bedrijven die tot de zogenaamde traditionele sectoren behoren. Er bestaan in Vlaanderen namelijk geen goede of slechte sectoren, er bestaan wel goede en minder goede ondernemingen.

De huidige Vlaamse regeling inzake expansiesteun is vooral gericht op nieuwe bedrijven of nieuwe investeringen. Op vier jaar tijd werden de toelagen voor expansiesteun gehalveerd. Momenteel wordt er in Vlaanderen slechts 6 miljard frank besteed aan expansiesteun, in Wallonië 10 miljard frank. De tussenkomsten van de GIMV gaan terug op zeer specifieke, technologische sectoren die zeer belangrijk zijn voor de toekomst van Vlaanderen, maar die – we moeten het toegeven – niet noodzakelijk veel tewerkstelling creëren.

Op Vlaams niveau bestaat er geen instrument meer om reeds bestaande en arbeidsintensieve bedrijven te steunen, zeker niet wanneer deze bedrijven in moeilijkheden verkeren. Er is geen sprake meer van een preventief bedrijfsbeleid. Tijdens de voorbije maanden kwamen een aantal bedrijven uit de zogenaamde traditionele sectoren in moeilijkheden. Ik denk hierbij onder meer aan de problemen in de textielsector, de meubelindustrie en in de metaalverwerkende nijverheid. Er moet dan ook worden nagegaan hoe de Vlaamse overheid hierin een rol kan spelen, ten einde deze sectoren te steunen en de verdere teloorgang van de tewerkstelling tegen te gaan.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer De Roo, u zegt dat u straks zult verduidelijken wat u verstaat onder de rol van de overheid in de versteviging van het economische draagvlak. Blijkbaar aanvaardt u een krappe beleidsruimte van 6,7 miljard frank, maar toch houdt u een pleidooi voor een grotere tussenkomst van de overheid. Moeten er hiervoor geen extra middelen worden uitgetrokken ?

Indien u de krappe beleidsruimte aanvaardt, betekent dit dan dat u een vermindering van de middelen aanvaardt voor andere sectoren ?

De voorzitter : De heer De Roo heeft het woord.

De heer J. De Roo : In vergelijking met de vorige begroting worden er nu meer middelen uitgetrokken voor de economische expansie. Het gaat evenwel niet om een

enorme stijging. Economische expansie moet niet steeds gepaard gaan met overheidssteun, men kan net zo goed een beleid voeren dat innovaties inhoudt en dat een aantal nieuwe, krachtige impulsen kan geven aan sectoren en ondernemingen. Ik denk hierbij onder meer aan het Clusterbeleid, waarvoor de Vlaamse regering in het verleden al heeft geopteerd.

Daaraan moet veel aandacht worden besteed.

Meer algemeen vraag ik ook uitdrukkelijk de aandacht voor het grote dilemma waarmee we hier worden geconfronteerd.

Eenzijds is het inderdaad levensnoodzakelijk dat Vlaanderen investeert in de sectoren van de toekomst zoals telecommunicatie, technologie en informatica. Anderzijds blijft het traditionele industriële weefsel nog altijd zeer belangrijk voor de tewerkstelling in Vlaanderen. Deze zogenaamde klassieke industriële sectoren komen helaas steeds meer in de verdrukking door een aantal verschuivingen die we zowel binnen als buiten Europa vaststellen. Dit is des te belangrijker omdat in deze sectoren nog plaats is voor laaggeschoolde arbeidskrachten.

Men kan immers niet anders dan vaststellen dat er door de toenemende technologische vooruitgang steeds minder nood is aan ongeschoolde of laaggeschoolde arbeid, zodat laaggeschoolden onder meer via het zogenaamde verdringingseffect uiteindelijk in onzekere statuten of in de werkloosheid terechtkomen. De kans dat ze ooit nog worden geïntegreerd in het arbeidscircuit wordt voortdurend kleiner. Het mag en kan niet zijn dat Vlaanderen deze mensen afschrijft en aan hun lot overlaat. Wij willen geen duaal Vlaanderen. Wij zullen allen samen methodes moeten vinden om de laaggeschoolden aan hun trekken te laten komen op de arbeidsmarkt.

Ik wil er daarom sterk op aandringen dat de Vlaamse en de federale overheid samen, ieder vanuit hun eigen bevoegdheden, inspanningen zouden leveren om te komen tot meer werkgelegenheid. Daarin slagen kan slechts met de constructieve medewerking van werkgevers en vakbonden.

Het blijkt overduidelijk dat de federale regering over te weinig financiële middelen beschikt om volgend jaar een grootschalig banenplan op te zetten. De respectieve regeringen en de sociale partners moeten samen, ieder vanuit hun eigen opdracht, alle krachten aanwenden om de werkzoekenden opnieuw perspectief te bieden.

Het is ook duidelijk dat de federale overheid een algemeen kader moet aanbieden ter bevordering van de werkgelegenheid, waarop door Vlaanderen met gepaste maatregelen kan worden ingespeeld. Stelt de federale overheid dit kader niet ter beschikking, dan moeten we in

De Roo

Vlaanderen daar de nodige conclusies uit trekken. Het gaat hier immers om het economisch draagvlak, dat wil zeggen de toekomst van Vlaanderen.

Een en ander zal trouwens moeten worden bekeken binnen het perspectief van de nood aan meer homogene bevoegdheidspakketten. De CVP-fractie gaat graag in op de uitnodiging van de minister-president om hierover een grondige bespreking te voeren in de commissie voor Staatshervorming van de Vlaamse Raad.

Een derde belangrijke krachtlijn in het regeringsbeleid is de grote aandacht die uitgaat naar het stedelijk beleid en de stadsvernieuwing door de oprichting van een Sociaal Impulsfonds.

Mijnheer de minister-president, reeds bij de voorstelling van het regeerakkoord stond een grondige aanpak van de stedelijke problematiek op de voorgrond. Verschillende initiatieven om de specifieke problemen waarmee de verstedelijkte kernen te kampen hebben, op een slagvaardige en grondige wijze aan te pakken, werden toen reeds aangekondigd en worden nu hopelijk verder geconcretiseerd tijdens de komende maanden.

Uit uw verklaring van gisteren blijkt overduidelijk dat de stedelijke problematiek daadwerkelijk een van de hoofdaccenten van deze zittingsperiode zal worden. Dat er een ernstige inspanning dient te worden geleverd om de verstedelijkte kernen in Vlaanderen te herwaarderen, staat buiten kijf en kan ontegensprekelijk op ieders instemming rekenen. De stedelijke kernen kampen immers met ernstige problemen en al te lang werd er alleen maar over gepraat.

De manier waarop dit probleem concreet wordt aangepakt, dient evenwel van nabij te worden gevolgd. De oprichting van het Sociaal Impulsfonds zal hopelijk nog voor het einde van dit jaar een feit zijn. Een dergelijk fonds biedt immers een stap naar efficiëntie en biedt de mogelijkheid de financiering van de sociale werking van steden en gemeenten op een duidelijke manier te organiseren. Uiteraard dient rekening te worden gehouden met de bevoegdheden en de verantwoordelijkheden van de steden en de gemeenten zelf.

Onze fractie wil in dit verband enkele elementen sterk beklemtonen.

Het stedelijk beleid en dit fonds moeten ten goede komen aan alle gemeenten. Met de uitwerking van financieringscriteria die er uiteindelijk toe leiden dat bepaalde gemeenten uit de boot vallen, zullen wij nooit instemmen.

De heer W. Beysen : Enerzijds stellen we vast dat er slechts in een schamele 500 miljoen frank voorzien is voor

het Impulsfonds. We kennen trouwens de geschiedenis van dergelijke fondsen. Ze zijn naar onze mening niet het geschikte middel om een dynamisch beleid mee te ontwikkelen. Anderzijds zegt u dat alle gemeenten daar een aandeel in moeten krijgen. Dat gaat een beetje te ver, dat is eigenlijk toegeven aan de druk van een aantal collega's hier, die ook de functie van burgemeester uitoefenen in verschillende gemeenten en kleinere steden. Daardoor kan de werkelijke problematiek in de twee grote steden die Vlaanderen telt niet afdoend worden aangepakt, indien daar slechts 500 miljoen frank wordt voor uitgetrokken. Ik ben geneigd dit voornemen erg sceptisch in te schatten, temeer omdat het gekoppeld is aan de waarborg dat elke gemeente daar haar deel in moet hebben. Als er wordt gesproken over grootstedelijk beleid of over de problematiek van de grote steden, dan moet dat mijns inziens beperkt blijven tot Antwerpen en Gent.

De heer J. De Roo : Wij zullen bij het opstellen van de begroting en van het specifieke decreet omtrent het stedelijk beleid en het Sociaal Impulsfonds wel de gelegenheid krijgen daar dieper op in te gaan.

Wat wij willen beklemtonen, is dat de problemen zich inderdaad op een verschillend niveau situeren. De problemen zijn anders in de steden dan in de gemeenten, maar wij wensen geen beleid waarbij de ene zou worden voordeel ten laste van de andere. Dat willen wij onderstrepen. (*Onderbreking door de heer W. Beysen*)

Wij stellen dat er een beleid nodig is waarvoor alle gemeenten in aanmerking komen, zij het niet op dezelfde wijze. Er kunnen uiteraard diverse criteria worden ingebouwd.

Een mogelijke hergroepering van de beschikbare middelen kan het voorwerp uitmaken van verder onderzoek, maar buiten het Gemeentefonds en het Investeringsfonds. Hiertoe kwamen er trouwens decreten tot stand in de loop van de voorbije jaren. Ik wil hier evenwel aan toevoegen dat we wat betreft het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn met de nodige omzichtigheid te werk moeten gaan.

De werking en de slagkracht van de OCMW's mag zeker niet worden gehypothekeerd en hun middelen uit dit fonds niet verminderd.

De werking van dit Sociaal Impulsfonds moet eenvoudig en duidelijk gehouden worden. Niemand is gebaat bij ingewikkelde en tijdrovende procedures.

De heer J. Geysels : Ik lees in het regeerakkoord betreffende het Sociaal Impulsfonds dat men zal werken met trekkingsrechten, wat dus betekent dat ze op zich geen absoluut recht geven op subsidies.

Geysels

In de tekst van de minister-president van gisteren staat dat een bepaald gedeelte lineair zal worden toegekend. Er is dus een discrepantie tussen de tekst van het regeerakkoord en de uiteindelijke uitvoering in de Septembernota. Hoe is dit te verklaren ?

Minister W. Demeester-De Meyer : Op dit ogenblik is er sprake van een globaal pakket ter waarde van 4,4 miljard frank, dat is samengesteld uit de middelen van het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn, de bijzondere dotatie aan de gemeenten, de VEFIK-middelen en de extra-middelen. De Vlaamse Raad moet het hierover nog eens worden.

Twee oplossingen zijn mogelijk. Ofwel worden het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn en de dotatie aan de gemeenten uit dit pakket gelicht en investeert men het resterende bedrag in de verstedelijkte gebieden en hun problemen, ofwel komt men tot een globaal Sociaal Impulsfonds waar de gegarandeerde middelen ook vanuit het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn onder de verschillende gemeenten lineair worden verdeeld. Het parlement moet hierover beslissen. We hebben het dus duidelijk niet alleen over de 500 miljoen frank voor de verstedelijkte gebieden. Het gaat hier over deze 500 miljoen frank, de bijzondere dotatie van ongeveer 750 miljoen frank, de VFIK-middelen van ongeveer 1 miljard frank en het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn.

De heer J. De Roo : Er kan geen sprake zijn van betuttelende, projectgerichte financiering. We hebben dienaangaande slechte ervaringen met het VFIK en andere fondsen. Decentralisatie moet het motto zijn. De gedecentraliseerde besturen, gemeenten en OCMW's moeten beslissen over de aanwending van de middelen, dit gekoppeld aan een resultaatverbintenis. Zij ontdekken als eersten de noden en zijn dus het best geplaatst om het plaatselijk sociaal beleid concreet gestalte te geven. De gemeenten die zelf weinig of geen belastingen heffen, moeten niet worden beloond met extra-middelen uit het Impulsfonds.

Laten we erover waken dat er geen tegenstelling groeit tussen de steden en de landelijke gemeenten. Een beleid dat gericht is op de stedelijke problemen mag de kleinere kernen niet in de kou laten staan. Ook de kleinere gemeenten hebben het niet altijd gemakkelijk. Problemen die tot voor enkele jaren ver weg leken, steken ook de kop op in landelijke gemeenten en dorpen. Ook zij hebben af te rekenen met kansarmen, werklozen, verkrotting, leegstand en drugproblemen.

Ik wil even stilstaan bij de rol die huisvestingsmaatschappijen kunnen spelen bij een beleid dat gericht is op stadsvernieuwing. Huisvestingsmaatschappijen moeten ertoe

worden aangezet om de reserves waarover zij beschikken optimaal te besteden, met name vooral voor sanering en renovatie. Het is echter de huisvestingsmaatschappij zelf die daarover moet beslissen. Onze fractie zal niet dulden dat de reserves van goed beheerde maatschappijen zouden dienen om de putten van slecht beheerde maatschappijen te vullen.

Mijnheer de minister-president, ik licht verder de vierde krachtlijn toe. De in uw opdracht uitgevoerde enquête naar de bekendheid van onze politieke instellingen, heeft inderdaad tot onthutsende resultaten geleid. Het blijkt nog maar eens dat er een grote kloof bestaat tussen beleid en burger, zowel op het federale als op het Vlaamse vlak. Er zijn wel duidelijk verschillen tussen deze twee niveaus. Onbekend is onbemind, en wij zijn dan ook van mening dat het promoten van onze instellingen een absolute prioriteit moet zijn. Bovendien moet de betrokkenheid van de Vlaamse burger bij het Vlaams politieke gebeuren worden versterkt. Deze betrokkenheid van de bevolking kan worden gestimuleerd door een beleid dat een degelijk toekomstproject biedt en een goed bestuur waarborgt.

De voorbije jaren zijn er heel wat nieuwe Vlaamse instellingen opgericht, en is er – laten we dat toegeven – een overvloed aan Vlaamse regels ontstaan. Wij vinden dat het nu tijd is geworden om even een rustpause in te laten wat het creëren van nieuwe instellingen betreft. Alle aandacht moet uitgaan naar de kwaliteit van het Vlaams beleid, via een streven naar het optimaal laten functioneren van de bestaande instellingen en het zorgen voor goede regelgeving die erop is gericht rechtszekerheid en rechtsgelijkheid te verzekeren en die begrijpelijk is voor de bevolking.

Wanneer wij de verschillende Vlaamse beleidssectoren van dichterbij bekijken en te rade gaan bij de betrokkenen uit de sectoren, horen wij vaak dezelfde verzuchtingen : overregulering, gebrek aan coördinatie, gebrek aan rechtszekerheid. Dit zijn ongetwijfeld kinderziekten van een jonge organisatiestructuur, zoals Vlaanderen die nu kent. Het komt er nu op aan om dit zo snel mogelijk te verhelpen.

Ook de werking van de nieuwe Vlaamse Raad, die wij zelf zullen moeten boetsen, heeft nog af te rekenen met een aantal kinderziekten. In het Uitgebreid Bureau van dit parlement worden grondige besprekingen gevoerd omtrent voorstellen om de werking ervan te verbeteren. Volgens de CVP-fractie moet men daarbij met realisme tewerk gaan. We moeten de positieve aspecten van onze vroegere rol als kamerlid of senator niet overboord gooien.

Wel moeten we wijzigingen durven doorvoeren, verbeteringen trachten aan te brengen, en vernieuwingen uitvoeren.

De Roo

ren. Deze zouden dan het best gegroeid zijn uit een ruime consensus tussen de diverse politieke fracties. Het is trouwens een illusie dat een verbetering van de vergader- en debatcultuur kan worden opgelegd door louter reglementswijzigingen aan te brengen. De werking van het parlement mag niet overgereguleerd worden.

Bij de organisatie van de werkzaamheden van de Vlaamse Raad moeten de essentiële taken van het parlement voorop staan, namelijk het goedkeuren van de begroting, het tot stand komen van goede decreetgeving, en het uitoefenen van een degelijke controle op de regering. Wij zijn van mening dat de dialoog van gemeenschap tot gemeenschap ook best zo goed mogelijk wordt voorbereid. Onze fractie verleent dan ook alle medewerking aan de oproep van de minister-president om de discussie daarover te starten in de commissie voor Staatshervorming. Het tot stand brengen van meer homogene bevoegdheidspakketten moet daarbij de hoofdbekommernis zijn.

Als Vlaamse politici worden wij vandaag geconfronteerd met grote uitdagingen. Ieder moet vanuit de eigen bevoegdheden zijn verantwoordelijkheid opnemen. De regering heeft zijn verantwoordelijkheden, net als het parlement, meerderheid zowel als oppositie. Deze uitdagingen voor Vlaanderen en de Vlaamse bevolking kunnen we samen aanpakken. De CVP-fractie steunt de Vlaamse regering bij het vele werk dat ons wacht. We herkennen onze eigen beleidsoriëntaties in de boodschap die de minister-president ons gisteren bracht, en willen in de Vlaamse Raad onze volle verantwoordelijkheid opnemen. *(Applaus)*

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter (*Op de tribune*) : Mijnheer de voorzitter, geachte ministers, collega's, uit een recente enquête die hier al werd vermeld en die werd gehouden in opdracht van de Vlaamse regering bij wat men dan pleegt te noemen een representatief deel van de Vlaamse bevolking, blijkt dat Vlaanderen niet echt wakker ligt van wat u, dames en heren politici, allemaal in de politieke sfeer uitspookt. De titel van een artikel in de krant Het Nieuwsblad, gewijd aan deze ophefmakende studie illustreert volkomen hoe het is gesteld met de relatie tussen kiezer en politiek. De titel luidt : Vlaming kotst op politiek. De resultaten van deze enquête zijn vooral voor de Vlaamse Raad en de Vlaamse regering bijzonder pijnlijk. 58 percent van de ondervraagden weet niet wat de Vlaamse overheid is, 87 percent weet niet wat de Vlaamse Raad op zich betekent. Echt verwonderd hoeven we bij het lezen van dit resultaat nochtans niet te zijn. De Vlaamse regering, en trouwens ook de Vlaamse Raad doet er zowat alles aan om toch vooral niet uit de scha-

duw van Dehaene en van de federale instellingen te treden.

Men wil naar verluidt – zoals we net nog hoorden – in de toespraak van de CVP-fractie leider, die erin geslaagd is om geen woord over het communautaire luik te zeggen – zeker geen opstandige Vlaamse Raad die zijn rechten opeist. Wat men zeker niet wil is een Vlaamse regering die stokken in de federale wielen steekt, vooral geen gedoe over een Vlaamse school in Komen, het al dan niet afschaffen van de faciliteiten in de Brusselse rand, over de Van Hool-bussenaffaire en ga zo maar door. Uiteraard zijn er nu en dan de klassieke stoere verklaringen. Tot voor kort was het de minister-president zelf die zich kon beroemen op de kampioentitel van een discipline die in de politiek veelvuldig wordt beoefend, de – hou me tegen of ik bega een ongeluk – verklaring. Maar sinds kort heeft Van den Brande zijn meester gevonden in de kersverse jonge minister Eric Van Rompuy.

Naar aanleiding van de Waalse Feesten hadden de Waalse minister-president Collignon en de Waalse minister van Begroting, Van Cauwenberghe, het over het egoïsme van de Vlamingen, en het in twijfel trekken door de Vlamingen van de rechten van de Franstaligen. Wat zegt Van Rompuy ? Ik citeer : Een schande als ik lees en hoor dat men liever naar Frankrijk gaat dan de bussen te bestellen in Vlaanderen, bij Van Hool, en werk te geven aan Vlaamse arbeiders. Zo stelt men het hele Belgische samenlevingsmodel ter discussie. Fout, mijnheer de minister, de Walen stellen het zogenaamde Belgische samenlevingsmodel niet in vraag, zij passen dit model in haar volle hoedanigheid toe.

De Van Hool-bussenkwestie, de diefstal van honderden miljarden Vlaams geld via het sociale zekerheidsstelsel, de verfransing van Brussel en Vlaams-Brabant, de pesteringen in Voeren en recent ook in Komen en zovele andere voorbeelden zijn alleen maar de exponenten van het zo geroemde Belgische samenlevingsmodel.

Vlamingen staan jaarlijks 10 percent van hun bruto regionaal produkt af aan Wallonië, en in ruil schelden de Waalse gezagsdragers ons uit voor Vlaamse egoïsten. Dat is de essentie van het Belgisch samenlevingsmodel, mijnheer de minister. Niets meer maar ook niets minder. De enige juiste conclusie die men kan trekken uit de opeenvolgende Franstalige en Waalse provocaties is dat het Belgische samenlevingsmodel niet werkt en in feite enkel leidt tot wat ik een permanente discriminatie van een meerderheid van de bevolking door een minderheid zou durven noemen. Het instandhouden van dit zogenaamde samenlevingsmodel, waarvan u plots zo'n vurig pleitbezorger blijkt te zijn – ik heb u ooit, als jongerenvoorzitter van de CVP en op andere ogenblikken, anders horen spreken – is onlosmakelijk verbonden met de communau-

Dewinter

taire rust, waarover ik het bij het begin van mijn ontegensprekelijk betoog reeds had.

Voor die communautaire rust wordt gepleit door de Franstaligen en door de unitaristische kringen die binnen de CVP onder leiding van Jean-Luc Dehaene en binnen de SP het hoge woord voeren. Communautaire rust betekent dat een aantal communautaire dossiers in de ijskast verdwijnen en dat de onrechtvaardigheden tegenover Vlaanderen blijven bestaan. Die communautaire rust is de rust van een mortuarium, van een kerkhof, van de zoveelste Vlaamse politieke nederlaag.

We hebben vorige week vernomen dat de Vlaamse regering bereid is om de federale regering bij te staan, wanneer deze parafiscale steun zou toekennen aan bedrijven die nieuwe werkgelegenheid scheppen. Een VEV-studie, gepubliceerd in het Belang van Limburg, toont aan dat de federale regering de vermindering van de werkgeversbijdrage voor mensen met lage lonen wil compenseren door een CO₂-taks. Een vermindering van de werkgeversbijdrage voor de laagste lonen blijkt vooral in het voordeel van Wallonië en Franstalig Brussel, terwijl de CO₂-taks vooral de industrie en de vervoersector, Vlaanderen dus, zou treffen. 70 percent van de industrie in dit land ligt in Vlaanderen.

De maatregelen komen dus hier op neer : Vlaanderen moet betalen voor een verlaging van de loonkost, waarvan vooral Wallonië en Franstalig Brussel zullen profiteren. Het Vlaams Blok verzet er zich daarom tegen dat Vlaams geld wordt vrijgemaakt voor het federale banenbeleid. Dat zou immers uiteindelijk betekenen dat Vlaanderen niet alleen via de CO₂-taks de Waalse rekening betaalt, maar ook nog het geld moet ophoesten voor de eigen tewerkstellingsplannen.

Deze studie werd al een week geleden gepubliceerd, maar ik heb nog geen enkel protest gehoord van de Vlaamse regering. Dat is het zoveelste bewijs dat de regeringen Dehaene-Van den Brande hun beleid volkomen op elkaar afstemmen. Het zoveelste bewijs dat de Vlaamse regering alleen maar mag ja-knikken.

Nu en dan mag de Vlaamse Leeuw wel eens brullen, opdat niet al te veel Vlaamse stemmen verloren zouden gaan. Regelmatig wordt Van den Brande op Vlaanderen losgelaten : de ene keer wil hij een nieuwe dialoog van gemeenschap tot gemeenschap beginnen, dan weer vindt hij dat de faciliteiten uitdovend moeten zijn, een volgende keer is hij een vurig voorstander van confederalisme. Uiteindelijk is er altijd wel een boze Waal die kleine Luc uit zijn dagdromen wakker schudt. Dan scheidt onze Ervaren Gids, schoonmoeder Dehaene, de vechtende partijen en brengt Luc op het rechte, unitaire Belgische pad. Het ver-

haal eindigt altijd op de even voorspelbare als pijnlijke manier : Luc verontschuldigt zich en slikt zijn woorden weer in.

Deze Septemberverklaring bevestigt alleen maar de uitspraak die we in juni tijdens het debat over de regeringsverklaring al hebben gedaan : Van den Brande leidt een marionettenregering, die naar de pijpen van Dehaene danst. Er mocht op het Vlaamse niveau geen andere meerderheid worden gevormd dan op het federale niveau. De besprekingen over het Vlaamse regeerakkoord werden niet gevoerd door de fractievoorzitters van dit parlement, maar door de partijvoorzitters, die niet eens in dit parlement zetelen. Ze verliepen dan ook volledig parallel met de vorming van de Belgische regering.

Deze Septemberverklaring munt, zoals de regeerakkoord, uit in nietszeggendheid : geen woord over de institutionele toekomst van Vlaanderen, geen visie over de bevoegdheden die de Vlaamse regering er nog bij zou willen, geen enkele strategie om deze doelstellingen te bereiken.

Op 14 juli 1995 maakte u in een interview in een krant een groots plan bekend. Het is trouwens merkwaardig dat u dat plan via een krant bekendmaakt, in plaats van het aan een kritisch parlement voor te leggen.

Maar het zou hoe dan ook toch een groots plan worden. Kort samengevat komt het hierop neer : in 1996 maken we een verlanglijstje op, nadien komt er opnieuw een dialoog met de Franstaligen. Ook op de vraag wat moet worden besproken, hebt u een antwoord klaar – althans in de krant- wat gisteren niet het geval bleek. Ik citeer : dat zal gaan over de faciliteiten, het verdrag over de minderheden, de economische beslissingen van de federale regering. Ik neem aan dat u daarmee doelt op de splitsing van een deel van de sociale zekerheid of van de gehele sociale zekerheid plus enkele fundamentele bevoegdheidskwesities. Over welke bevoegdheidskwesities het gaat, laat u uiteraard in het midden.

Het antwoord, aan de andere kant van de taalgrens, op de wilde plannen van Van den Brande, was voorspelbaar en duidelijk : nooit, njet, jamais. Terug naar af, dus. In de Septemberverklaring vinden we dan ook niets meer van dit alles terug. Of toch ? Zonder het zelf te beseffen hebt u – of uw kabinetsmedewerker die deze woorden neerschreef – in een historische zin, die we u nog dikwijls voor de voeten zullen gooien, een indrukwekkend pleidooi gehouden ten voordele van Vlaamse onafhankelijkheid. U verklaarde gisteren het volgende : mocht Vlaanderen aan het toelatingsexamen voor de EMU deelnemen, dan zou het daarin met grote onderscheiding slagen. Een beter separatistisch pleidooi, een beter pleidooi voor een onafhankelijk Vlaanderen, zo gebald, heb ik zelden gehoord.

Dewinter

Wat u zegt klopt. Dit roept als enigszins retorische vraag op : waarop wachten we nu nog ?

Mijnheer de minister-president, het is mij opgevallen dat u zich niet alleen verdienstelijk maakt in het lijmen van het Vlaamsgezinde CVP-publiek. In een poging om de Vlaamse Beweging te accaparereren, verschijnt u tegenwoordig zelfs regelmatig op Vlaams-nationale manifestaties. Nu Van den Brande de weg heeft gevonden naar Diksmuide om schouderklopjes uit te delen aan Lionel Vandenberghe, verschijnen op de IJzerbedevaart zelfs vertegenwoordigers van allerhande partijen zoals SP, Agalev en noem maar op, die de Vlaamse Beweging van oudsher hebben uitgespuwd, verketterd en verloochend.

Na de institutionalisering van de IJzerbedevaart, na de Belgische recuperatie van deze unieke en qua omvang en uitstraling misschien wel belangrijkste jaarlijks weerkerende Vlaams-nationale politieke manifestatie, is het nu blijkbaar ook Van den Brandes bedoeling om ook de rest van de Vlaamse Beweging buiten spel te zetten.

De redenering van de zetbazen van Van den Brande is vrij simpel : we hebben geen Vlaamse Beweging meer nodig, want we hebben nu eigen Vlaamse instellingen. We hebben een eigen parlement, we hebben zelfs een eigen Vlaamse regering met al wat daarbij hoort. Een verdere ontvoogding is overbodig, stellen we uit of beperken we tot – wat men in politieke termen noemt – een verfijning van de bevoegdheidsverdeling. Maar alles ligt stil. Alleen het invullen van de Vlaamse instellingen mag nog, want dat is onschadelijk. Met een dergelijk standpunt in het achterhoofd is iedere vorm van Vlaamse Beweging uiteraard onnodig, nutteloos en in feite zelfs een beetje hinderlijk. Neutraliseren en uitschakelen is dus de boodschap.

Het IJzerbedevaartcomité heeft zich op een bedenkelijke manier in de luren laten leggen. Het heeft zich – net als de Volksunie trouwens bij de vorige regeringsdeelname – laten inkapselen door het regime. Het is ondertussen al meer dan eens duidelijk geworden dat de Vlaamse Beweging alleen iets kan bereiken wanneer ze zich radicaal en onverzettelijk opstelt, en zich zo ver mogelijk houdt van het Belgische establishment.

Spijtig genoeg is het niet alleen de Vlaamse regering die weigert stappen te zetten. Stappen zetten is meer dan alleen maar woordenkramerij in de richting van Vlaamse ontvoogding. Ook dit parlement dreigt beperkt te worden in zijn bewegingsvrijheid. Dat gewezen minister Norbert De Batselier kandidaat was voor het voorzitterschap van de Vlaamse Raad wekte bij de installatie van dit parlement misschien verwondering, maar was in feite een logi-

sche stap in de richting van de te bereiken communautaire rust.

Men had een autoritaire figuur nodig die snel en vakkundig de regels van het spel zou bepalen en deze zou opdringen aan de anderen een figuur die met ijzeren hand iedere poging tot rebellie de kop zou indrukken.

De openingstoespraak van de heer De Batselier heeft indruk gemaakt. Vooral door de onverbloemde en arrogante manier waarop ijskoud werd meegedeeld : de Vlaamse Raad dient prioriteit te geven aan de politieke discussie rond de eigen bevoegdheden en dient het niet steeds te hebben over de bevoegdheden van anderen, noch federaal, noch van provincies, noch van gemeenten. Ik zal integendeel voorstellen – wat ondertussen gebeurd is – dit soort van reacties, interpellaties en vragen over wat op andere bevoegdheidsniveaus gebeurt, onontvankelijk te verklaren.

En in een recente nota – enkele weken geleden – in verband met de werking van de Vlaamse Raad, voegt de voorzitter daaraan toe : interpellaties, actuele vragen, vragen om uitleg, schriftelijke vragen kunnen enkel handelen over de bevoegdheid van de Vlaamse Gemeenschap en het Vlaams Gewest of over acties en beleidsdaden van Vlaamse ministers.

Punt andere lijn. Dit laat aan duidelijkheid niets te wensen over. Wat Dehaene kon missen als de pest was een lastige Vlaamse Raad die zou aandringen op het realiseren van allerlei Vlaamse eisen. Geen stoorzender dus, geen Vlaams geweten, geen hefboom meer voor Vlaamse belangen, geen motor voor meer Vlaamse bevoegdheden, geen dynamiek in de Vlaamse ontvoogdingstrijd, vooral geen breekijzer in de wankele Belgische constructie.

Mijnheer de voorzitter, geen enkel parlement beperkt zijn eigen bevoegdheden, geen enkel parlement legt zichzelf de beperking op over bepaalde onderwerpen niet te zullen spreken, debatteren en besluiten. De openingszitting – die hier enkele maanden geleden werd gehouden – was in die zin uniek. Tijdens die zitting werd aan de publieke opinie niet meegedeeld waarover men wel maar vooral waarover men niet zou spreken in dit parlement. Het kan toch niet de bedoeling zijn van de Vlaamse Raad om zich in de rol van de toeschouwer te laten manoeuvreren, die – wanneer de belangen van Vlaanderen in het gedrang komen – enkel en alleen het recht heeft om te zwijgen ?

Moeten wij zwijgen als Dehaene morgen weer zou sleutelen aan het statuut over Voeren ?

De voorzitter : Mijnheer Dewinter, mag ik u even onderbreken, want u bent wel verplicht de waarheid te vertellen. Ik denk dat u daar soms moeite mee hebt. Ik wil u alleen zeggen dat er intussen – en ook toen – wel gezegd is

Voorzitter

waarover er wel kan worden gesproken. U hebt het zopas nog gedeeltelijk geciteerd.

Vervolgens zegt haast elk parlement dat het zich enkel bezighoudt met de eigen bevoegdheden. Een logische geest en geen rebelse geest, bedenkt ook dat hij zich in eerste instantie bezighoudt met zijn eigen bevoegdheden. Ik heb nooit gezegd dat staats hervorming niet aan bod kan komen. Ik heb gezegd dat in dit halfroond de prioriteit naar de eigen bevoegdheden moet gaan en dat we dus van het altijd afschuiven van de schuld aan anderen moeten afstappen.

We hebben immers genoeg belangrijke bevoegdheden. We hebben de commissie voor Staats hervorming opgericht en zijn van plan die ook te gebruiken. Alle fracties zijn het daarover eens, omdat in dat verband onze ideeën en eisen naar de toekomst toe kunnen worden besproken. Wat dus wordt gevraagd, is om in dit plenaire gedeelte hoofdzakelijk op de eigen bevoegdheden toe te spitsen. Ik dacht dat daarover een ruime consensus bestond onder de leden.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de voorzitter, consensus zou betekenen dat iedereen in dit halfroond het met uw standpunt eens is. Ik kan u verzekeren dat in onze fractie niet het geval is.

Wij hebben sterk de indruk – meer nog, de aan zekerheid grenzende waarschijnlijkheid – dat het wel degelijk de bedoeling is deze Vlaamse Raad monddood te maken. De praktijk van vandaag volstaat ruimschoots als bewijsvoering, want intussen kregen de leden van mijn fractie reeds een 10-tal schriftelijke vragen en voorstellen terug met de laconieke mededeling dat de vraag of het voorstel niet ontvankelijk was aangezien het niet handelde over een materie die tot de bevoegdheid van dit parlement behoort.

Het gaat onder meer om vragen in verband met de taalkaders bij de BDBH, dit terwijl de Vlaamse regering toch een vertegenwoordiger heeft in de raad van bestuur. Vragen met betrekking tot de werking van de 100-diensten, die in het Brusselse en in Vlaams Brabant voornamelijk Franstalig zijn, met betrekking tot de situatie van de Vlaamse Komenaars en in verband met Nederlandse produktinformatie op produkten, werden eveneens onontvankelijk verklaard.

Het is duidelijk de bedoeling om de Vlaamse Raad – uit politieke overwegingen – in verband met bepaalde communautaire dossiers gedeeltelijk monddood te maken. Indien de voorzitter van dit parlement evenwel tot de oppositie zou behoren, konden dergelijke spelletjes niet worden gespeeld.

De voorzitter : Mijnheer Dewinter, u speelt spelletjes.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de voorzitter, ik speel geen spelletjes, ik citeer letterlijk wat u in recente nota's hebt verklaard en ik bewijs dit aan de hand van concrete initiatieven die werden afgewezen op basis van de principes die u hebt geformuleerd.

Wij vrezen dan ook dat de commissie voor Staats hervorming een soort vergeetput zal worden voor alle communautaire interpellaties, voorstellen van decreet, resoluties en vragen. Tevens blijkt uit herhaaldelijke uitspraken dat thema's die niet tot de grondwettelijke bevoegdheid van de Vlaamse Raad behoren, niet aan bod zullen komen.

De voorzitter : De heer Beysen heeft het woord.

De heer W. Beysen : Mijnheer Dewinter, u dient rekening te houden met het feit dat er zowel in het Bureau van de Vlaamse Raad, als in het Uitgebreid Bureau uitvoerig werd gesproken over de toekomstige werking van de Vlaamse Raad. Het is niet mijn taak om de voorzitter te verdedigen, maar u moet proberen objectief te blijven. Na de sneuvelnota die wij tijdens de vakantie hebben ontvangen, werd er namelijk heel wat meer ruimte gecreëerd om de parlementaire werkzaamheden ten volle tot hun recht te laten komen. U was overigens bij deze debatten aanwezig.

De voorzitter : De heer Dewinter heeft het woord.

De heer F. Dewinter : Ik heb tijdens deze debatten precies hetzelfde naar voren geschoven als vandaag. Ik kan me er namelijk niet bij neerleggen dat wij om de haverklap vragen en voorstellen terugkrijgen met de mededeling dat het om een federale materie gaat. Dit is in het verleden, toen wij nog geen rechtstreeks verkozen parlement hadden, nooit gebeurd. Bovendien gebeurt dit vooraleer de fameuze passus ter zake werd opgenomen in het reglement. Wij hopen dan ook dat er meer duidelijkheid komt voor 17 oktober, wanneer de eigenlijke openingszitting van dit parlement zal plaatshebben en wanneer er een nieuw Bureau zal worden verkozen.

De voorzitter : Mijnheer Dewinter, ook in het verleden werden vragen die niet tot onze bevoegdheid behoorden, geweigerd. U liegt dus nog maar eens.

De heer F. Dewinter : Mijnheer de voorzitter, ik begrijp dat vragen in verband met statistische informatie worden geweigerd, maar in dit geval gaat het om duidelijke vragen met betrekking tot het standpunt van ministers. Dergelijke vragen kunnen niet worden geweigerd op basis van uw interpretatie.

De voorzitter : Mijnheer Dewinter, u wil van dit parlement een circus maken en dat laat ik niet toe.

De heer F. Dewinter : Ik wil een parlement dat zijn volledige bevoegdheid draagt en dat kan oordelen over alle problemen die verband houden met het welzijn van de Vlamingen. Wanneer er bij de bevolking problemen zijn in verband met de 100-diensten die in Vlaams-Brabant moeten optreden met Franstaligen, of met betrekking tot de taalkaders bij de BDBH, waar de Vlaamse regering een vertegenwoordiger heeft in de raad van bestuur, moeten wij ons hierover kunnen uitspreken. Ik heb overigens nog andere voorbeelden aangehaald, onder meer in verband met de situatie in Komen. Wat dat betreft laten wij ons niet beperken en zeker niet muilkorven.

Mijnheer de minister-president, u zult begrijpen dat het niet mogelijk is in het korte tijdsbestek van dit betoog om alle aspecten van uw Septemberverklaring te bespreken. Deze verklaring begint overigens steeds meer te lijken op een toelichting bij de begroting, iets wat over anderhalve maand op het programma staat.

De twee punten die me echt beroeren, zijn de stedelijke vernieuwing en het plotseling gewijzigde standpunt in verband met de regionale luchthavens.

Het beleidsdocument dat hier voor me ligt, zal bepaalde leden van de Vlaamse regering die ook in de vorige regering zetelden, ongetwijfeld bekend voorkomen. De beleidsnota Regionale luchthavens Vlaanderen van februari 1995, wat niet eens zo lang geleden is, is van de hand van de heer Sauwens, nu verketterd en uitgespuwd, maar toen nog minister van Verkeer, Buitenlandse Handel en Staatshervorming. Wat hierin staat over de ontwikkeling van de luchthaven van Deurne is significant.

De bedrijven, de werknemers, de vele honderden mensen die van ver en dichtbij betrokken zijn bij deze luchthaven die jaarlijks een capaciteit van 250.000 mensen verwerkt, gingen ervan uit dat er enig gevolg zou worden gegeven aan dit document. U hebt in het verleden trouwens niet weinig geld geïnvesteerd in de luchthaven van Deurne. Ik kan de bedragen voorlezen. In de twee regionale luchthavens hebt u de voorbije vijf jaar meer dan 1 miljard frank geïnvesteerd en het laatste jaar zelfs 178,2 miljoen frank, waarvan het overgrote deel naar de luchthaven van Deurne is gegaan.

Vandaag krijgen we hier zonder meer te horen dat het afgelopen is. De luchthaven van Deurne wordt geprivatiseerd, de startbaan wordt niet verlengd. We zien wel wat ermee gebeurt. Ik vraag mij af waarom u er al die jaren zoveel middelen in hebt gestoken.

Is er ooit enig overleg geweest met eventuele privé-ondernemers die bereid zijn om de luchthaven over te nemen ? Of komt deze luchthaven nu opeens droog te liggen ? Ze wordt afgeschreven zonder dat er vooraf duidelijke

lijkheden over bestaat of privatisering in de praktijk ook maar kan lukken.

Ik kan niet anders dan de mening van mijn liberale collega onderschrijven. In de Antwerpse gemeenteraad hebben het Vlaams Blok en de VLD trouwens een meerderheidsmotie goedgekeurd om de verlenging van de startbaan mogelijk te maken. Dit wordt op een democratische manier gesteund door een meerderheid van de bevolking.

Er wordt hier aan wafelijzerpolitiek gedaan. Het feit dat de Vlaamse regering niet verder investeert in de luchthaven van Deurne moet uiteindelijk alleen maar de ruim 1,5 miljard frank voor de Scheldeverdieping compenseren, terwijl West-Vlaanderen geen tweede containerterminal zal krijgen in Zeebrugge. Dit compenseert voor West-Vlaanderen dan weer de 150 miljoen frank voor een nieuwe afdeklaag van de startbaan.

Ik vind dit een verkeerde politiek. Hiermee blaast u alle afspraken op die u zelf in beleidsnota's van uw eigen vorige meerderheid hebt opgenomen via uw minister van Verkeer, en brengt u heel wat mensen in de onzekerheid. Dit is niet fair, dit is geen eerlijke politiek en dat weet u. Maar u kunt er blijkbaar zelf niets aan veranderen.

Een tweede punt is de stedelijke vernieuwing. Ik hoorde gisteren dat u de stedelijke leefomgeving in ere wilt herstellen via vernieuwbouw, wijkrenovatie, de oprichting van een zoveelste fonds – het Sociaal Impulsfonds – het invoeren van een krotbelasting, enzovoort.

U hebt de voorbije jaren via VFIK en allerlei projecten en programma's vele miljarden belastinggeld geïnvesteerd in stadsvernieuwing, kansarmoedebeleid en wat weet ik allemaal. Het resultaat is bedroevend. Erger nog, de situatie is er alleen maar slechter op geworden.

De oorzaken hiervan hoeven we niet ver te zoeken. Zolang deze meerderheid op het Vlaamse en ook op het federale niveau weigert om de werkelijke problemen van de stedelingen onder ogen te zien, en zolang u blijft beweren dat de multiculturele samenleving uiteindelijk een reële verrijking voor onze samenleving zal worden, zolang zal er ook aan de verloedering van onze grootsteden geen einde komen.

Het overgrote deel van de steeds zeldzamer wordende Vlamingen die in onze grootsteden blijven wonen, vraagt slechts twee dingen : minder vreemdelingen, meer veiligheid.

Dat u het in uw eigen regering niet eens kan worden over het al dan niet toelaten van burgerwachten is des te pijnlijker. De bevolking vraagt concrete acties die aan de vreemdelingeninvasie en aan de toenemende criminaliteit een einde maken. Het enige wat deze regering en trou-

Dewinter

wens ook de federale regering presteert, is ruziën over burgerwachten.

Er rest niet veel tijd meer vooraleer moegetergde Vlamingen het recht in eigen handen zullen nemen. En uw reactie en die van het hele politieke establishment zal een klassieke reactie zijn, een reactie van gespeelde verontwaardiging, van afgrijzen.

Laat het niet zo ver komen en voer een politiek van werk, sociale voorzieningen en sociale huisvesting, voor eigen volk eerst.

Ik dank u voor uw aandacht. (*Applaus bij het VB*)

De voorzitter : De heer Bossuyt heeft het woord.

De heer G. Bossuyt : Mijnheer de Voorzitter, geachte ministers, collega's, het invullen van budgettaire beleidsruimte impliceert dat er maatschappelijke keuzen worden gemaakt.

De prioriteiten en kwalitatieve doelstellingen die tijdens deze zittingsperiode budgettair dienen te worden ingevuld, zitten vervat in het regeerakkoord. Sta mij toe ze nog even op een rijtje te zetten.

Ten eerste er dienen zich substantiële inspanningen voor de werkgelegenheid aan.

Ten tweede, er is nood aan een krachtige impuls naar stedelijke vernieuwing en achtergestelde buurten toe.

Ten derde, de kwaliteit van ons leefmilieu moet worden gevrijwaard en verbeterd.

Ten vierde, onderzoek en ontwikkeling moeten worden gestimuleerd.

Ten vijfde, de infrastructuur heeft versterking en onderhoud nodig.

Ten slotte moet ook de permanente vorming worden bevorderd.

Het respecteren van het orthodoxe begrotingsbeleid maakt dat het groeiritme voor nieuwe initiatieven in de begroting 1996 beperkt is. De SP-fractie vraagt daarom met aandrang dat de bijkomende beleidsruimte die de volgende jaren vrijkomt, maximaal wordt ingezet ten behoeve van werkgelegenheid en stedelijke vernieuwing. Dit zijn immers de meest urgente verbintenissen die in het regeerakkoord werden opgenomen.

We vragen dat de doelstellingen uit het regeerakkoord, die op kruissnelheid jaarlijks ongeveer 12,5 miljard frank aan bijkomende beleidsruimte zullen vergen, het voorwerp zouden uitmaken van een sluitend akkoord binnen de regering, en in de nabije toekomst onverwijld zouden

worden doorgevoerd. Voor 1996 is hiertoe een eerste aanzet gegeven.

De beleidsruimte wordt enigszins verruimd door de heffingen op het waterverbruik en op het storten van huishoudelijk afval te verhogen.

Deze heffingen hebben door hun ontradend effect een helende invloed op ons leefmilieu. Onze belangrijkste strategische bekommernissen blijven enerzijds de sociale correcties en anderzijds de rechtvaardige verdeling van de lasten tussen industrie, landbouw en gezinnen. De verhoging mag in geen geval enkel gelden voor de gezinnen. Ook voor de industrie en de landbouw moet het principe dat de vervuiler betaalt, worden gerespecteerd.

Het luik leefmilieu van het regeerakkoord komt in de begroting van 1996 tot uiting door het miljard frank dat werd vrijgemaakt voor het Mestactieplan. De SP-fractie verheugt zich over het evenwichtige akkoord en eist dat het plan vanaf 1 januari 1996 operationeel wordt. Onze fractie drukt de wens uit dat met dit Mestactieplan de weg is vrij gemaakt voor een beleid dat door alle betrokkenen vrijwillig wordt uitgevoerd.

We rekenen erop dat het Europees jaar van het natuurbehoud wordt bekroond met een nieuw decreet op het natuurbehoud en het natuurlijk milieu. Aan de kredieten die het nieuw Sociaal Impulsfonds horizontaal verzamelt om het stedelijk beleid nieuw leven in te blazen, wordt 500 miljoen frank aan nieuwe middelen toegevoegd. De SP verwacht dat de regering zich engageert om na deze zeer bescheiden verbintenis de volgende jaren een inspanning te leveren voor de strijd tegen de verkrotting en de verpaupering van achtergestelde wijken.

Dit stedelijk beleid moet een globale regionale invulling krijgen en moet een aantal krachtige selectieve impulsen geven aan probleemgebieden om de vitaliteit ervan op korte termijn te herstellen. We pleiten ervoor de middelen die werden ondergebracht in het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn over te hevelen naar het Sociaal Impulsfonds.

Naast dit bijzonder fonds, groepeerde het Sociaal Impulsfonds nog andere middelen. Deze middelen moeten bij voorkeur worden aangewend om selectieve injecties te geven aan probleemgebieden die met maatschappelijke desintegratie worden bedreigd. Naast de systematische middelenaangroei die wij voor het Sociaal Impulsfonds verwachten, moeten de andere beleidsdomeinen zoals welzijn, cultuur, huisvesting en mobiliteit mee gestalte geven aan de stedelijke vernieuwing. Wij zijn tevreden dat in de Septemberverklaring deze visie duidelijk naar voren komt.

Bossuyt

De opstarting van een programma via – de Vlaamse Huismaatschappij – voor vernieuwbouw en wijkrenovatie in stads- en dorpskernen, is een goed voorbeeld, evenals de ontlasting van verkeersstromen via mobiliteitsconvenanten met stedelijke centra.

De heer De Roo zei iets over de stedelijke vernieuwing. Ik hoop dat we de gelegenheid krijgen om onze argumenten en visies met elkaar te vergelijken. Het zou onaangenaam zijn te ontdekken dat we met dezelfde woorden over iets anders zouden spreken. Het is vanzelfsprekend dat wij de belangen van alle gemeenten voorop stellen en dat wij inzien dat op een aantal terreinen de inspanningen van de regering verder moeten worden uitgebouwd.

Zo heeft bijvoorbeeld ook het waterzuiveringsbeleid indirecte gevolgen. Aan de gemeenten worden eisen gesteld in verband met rioleringen en dergelijke. Om zo een beleid goed te kunnen voeren, is het nodig om ook daarin steun te voorzien. Als we spreken over de noodzakelijke vernieuwing van het stedelijk beleid, hebben we het ook over een reeks andere fenomenen. Ik heb als gemeentelijk mandataris de gelegenheid gehad om het verschil te zien tussen de diverse steden en gemeenten, zoals bijvoorbeeld de gemeenten met 30.000 tot 40.000 inwoners. Het enorme verschil tussen inkomens met dezelfde belastingvoet is ondraaglijk.

Er moet een oplossing komen om de steden en gemeenten die in een cyclus zitten van verdere verloedering, meer mogelijkheden geven om deze problemen het hoofd te kunnen bieden. Ik ken voorbeelden van aanpalende steden van ongeveer dezelfde grootte, waar de kansen, die de respectieve begrotingen bieden, enorm verschillen. Iedereen – ook de inwoners van kleine gemeenten – heeft belang bij de leefbaarheid van de steden en het tegenwerken van de antipolitiek op die plaatsen. Ik hoop dat de middelen die de Vlaamse regering vrij zal maken, voldoende zijn om de lopende projecten verder te kunnen uitwerken. Laat ons kijken of die werkbaar zijn, en dan in een volgend stadium zo veel mogelijk naar uitbreiding streven. Dan pas zullen we tegemoet komen aan de doelstelling van een beter leefmilieu voor die steden, wat belangrijk is voor zowel inwoners als regelmatige bezoekers.

De heer F. Vermeiren : Ik kan uw redenering misschien wel volgen, maar houdt u nu eigenlijk een pleidooi om de kredieten, die volgens u blijkbaar onvoldoende zijn, aan te passen ?

Ik heb gisteren de minister-president hiervan gehoren maken. Ik heb zopas ook reacties gehoord in verband met de 300 en de 500 miljoen frank. We hebben gesteld dat het een laag bedrag is om te realiseren wat men allemaal in mooie volzinnen voorstelt. We weten allen

waar het probleem ligt. U hebt op dat punt gelijk. We weten dat er hard moet worden opgetreden, we weten dat het werk op het eerste gezicht onoverzichtelijk is.

Ik hoor u nu eigenlijk bekennen dat het moeilijk zal zijn met de kredieten die u hebt. Betekent dit dat u – misschien in opdracht van of in samenspraak met de bevoegde minister – op dit moment de cijfers die voor ons liggen aan het betwisten bent ? Zijn ze onvoldoende ?

De heer G. Bossuyt : Mijnheer Vermeiren, bij het begin van mijn betoog heb ik uitdrukkelijk gezegd dat ik het budgettaire beleid van deze regering steun. Ik wil haar daar trouwens voor gelukwensen, omdat dit beleid al in de nabije toekomst mogelijkheden zal scheppen om de problemen op een ernstige manier aan te pakken.

Ik hoor de heer Dewinter zeggen dat al de inspanningen op dit vlak tot niets hebben geleid, maar ik ben overtuigd van het tegendeel. Het klinkt hier misschien ongerijmd dat uit beperkte middelen een maximaal rendement moet worden gehaald. Ik bedoel echter dat, als je een bepaald sociaal rendement wil bereiken, het niet mogelijk is om iedereen iets te geven. Tenzij je iedereen 5 frank geeft, maar dan kan je het bezwaarlijk nog over een beleid hebben.

Daarom heb ik ervoor gepleit dat men ook de beleidsruimte zou verruimen, met de middelen van bijvoorbeeld het Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn. Als het dan de bedoeling zou zijn dat wij daarover een debat aangaan, en wij een evenwicht trachten te zoeken door onze argumenten naast elkaar te leggen, dan moet het gaan over een grotere ruimte.

En wat is een grotere ruimte ? Die komt tot stand als men ook de middelen van het Sociaal Impulsfonds er enigszins bij kan betrekken. Dan heeft men, zonder zich budgettaire pijn te doen, een grotere ruimte om tegemoet te komen aan twee bekommernissen. Ten eerste kan men, aangezien men op hun solidariteit rekent, alle gemeenten erbij betrekken. Ten tweede kan men meer middelen geven aan een beperkter aantal gemeenten, met name die waar de nood op dit ogenblik het hoogst is. Ik ben absoluut niet afgunstig dat ik niet in één van die steden woon, integendeel, maar laten we ze een groter deel van de middelen geven teneinde een beter rendement te halen.

De heer F. Vermeiren : Mijnheer de fractieleider, betekent dit niettemin dat u tegen de fractieleider van de CVP zegt : wat u gevraagd hebt, en wat u verklaart, is niet correct en niet haalbaar met de middelen waar we over beschikken. Dus zwijg erover, want anders kunnen we niets meer. Dat is de realiteit in drie zinnen. Er is dus een enorme tegenspraak tussen wat de heer De Roo zegt en wat u zegt, en ik zou graag beide stellingen eens horen.

De heer G. Bossuyt : Ik kan aanvaarden dat u het politieke element eruit haalt... (*Rumoer*)

De heer F. Vermeiren : Minister Van den Bossche verwijst naar Dag Allemaal. U hebt het gesprek niet gevolgd, mijnheer de minister.

Ik zou dus graag weten of de heer De Roo akkoord gaat met de heer Bossuyt.

De heer G. Bossuyt : Mijnheer Vermeiren, het zal u niet lukken mij hier in een primair politiek gevecht te verwickelen. Mijn bedoeling is dat het een open debat is, en dat wij hier op een ernstige manier discussiëren. Wij hebben in de Vlaamse Raad de ruimte om ook op het terrein werkzaam te zijn. Ik nodig eenieder uit om in dit verband een aantal suggesties te doen. Dat kan bijvoorbeeld gaan over het ter plaatse aanpakken van de stedelijke problematiek. Ik wil dan best verschillende gemeenten en steden bezoeken om die discussie aan te gaan. Integendeel, voor mij blijft dat gesprek open. Ik denk dat de belangen die op het spel staan veel te groot zijn om ze te herleiden tot een zogezegd meningsverschil tussen mij en de heer De Roo.

De voorzitter : De heer Van Peel heeft het woord.

De heer M. Van Peel : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Bossuyt, ik onderschrijf ten volle uw pleidooi voor het feit dat, als je iets wil doen in stedelijke gebieden je prioriteiten moet durven stellen, gegeven de krappe budgettaire ruimte. Wat onze fractie echter wil vooropstellen – daarover mag geen misverstand bestaan – is dat we niet willen terechtkomen in het heilloze gevecht tussen steden en gemeenten van diverse types en omvang en dat – wat eveneens uitdrukkelijk in het regeerakkoord staat – de weg van herverdeling, het ontnemen aan kleinere gemeenten om aan grotere steden te geven, een heilloze weg is.

Vandaar ook de uitdrukkelijke vermelding in het regeerakkoord over het vrijwaren van het Gemeentefonds, het Investeringsfonds en zo voort. Maar ik ben het met u eens dat – als we niet durven duidelijke prioriteiten te stellen wat achtergestelde gebieden betreft – gegeven onze budgettaire ruimte, we dan niets doen.

Dit betekent ook dat we moeten durven nadenken over een heroriëntering van middelen, zoals vermeld in de Septemberverklaring. Ik denk bijvoorbeeld dat we gedurende de volgende maanden de bestaande huisvestingsmiddelen voor grote steden veeleer voor renovatie en snering moeten aanwenden, dan voor verdere nieuwbouw.

De heer G. Bossuyt : Dank u. Dat bewijst meteen dat een debat gewenst en mogelijk is.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Mijnheer de voorzitter, ik wil toch terugkomen op de vraag die ik daarnet stelde in verband met dit Impulsfonds en waarop de minister toen niet geantwoord heeft. Ik heb hier het regeerakkoord, waarin letterlijk staat : er wordt een nieuw Sociaal Impulsfonds gecreëerd. Dit heeft tot doel middelen te bundelen die enkel kunnen worden aangewend voor specifieke acties die gericht zijn op het stedelijk herstel. Nu staat in de Septembernota dat haast elke gemeente op een lineaire manier een voorschot krijgt. Hoe koppel je het ene aan het andere ? Dat was de vraag die ik net stelde en die onbeantwoord bleef.

De heer G. Bossuyt : Ik wist niet dat u zo bijbelvast was.

De heer J. Geysels : Het is uw akkoord, niet mijn bijbel.

De heer G. Bossuyt : Het gaat er natuurlijk om welke middelen je in het geheel inbrengt, dat is net het onderwerp van discussie dat ik naar voren heb gebracht. Ik hoop dat we daaromtrent een vruchtbare dialoog kunnen voeren.

Naast onze bekommernis voor een vitaal stedelijk beleid en een kwaliteitsvol leefmilieu gaat al onze aandacht naar het stimuleren van de werkgelegenheid in Vlaanderen. De 3 miljard frank die volgend jaar zullen worden vrijgemaakt voor tewerkstellings- en arbeidsverdelende maatregelen zijn voor de SP-fractie een stap in de goede richting.

Werkgelegenheid – hoeft het gezegd – is voor de Vlaamse regering de te verwezenlijken doelstelling bij uitstek. De Vlaamse regering verbindt er zich in het regeerakkoord immers toe om de werkloosheid op termijn te halveren. Het is dan ook evident dat de Vlaamse regering, in samspraak met de federale regering en de sociale partners, al haar energie op de werkgelegenheid zal afstemmen. De Vlaamse regering heeft daartoe, naast de specifieke en broodnodige maatregelen ten gunste van de werkgelegenheid, belangrijke hefboomen in handen. Er is de begrotingsnorm, die op lange termijn een gezond economisch beleid creëert.

Een beleid voeren dat inspeelt op onze economische omgevingsfactoren. De Vlaamse regering doet er inderdaad beter aan haar middelen te besteden aan de omgevingsfactoren, eerder dan rechtstreekse subsidies aan bedrijven te verstrekken. Inspanningen leveren op het vlak van onderzoek en ontwikkeling, daar komt het op aan. In de begroting van het komende jaar komt de aandacht hiervoor dan ook terecht tot uiting. Een economisch ondersteuningsbeleid ten gunste van beginnende ondernemingen is onontbeerlijk, zoals expansiesteun voor dergelijke ondernemingen zinvol is en het fundament legt voor duurzame werkgelegenheid op lange termijn.

Bossuyt

De heer Voorhamme zal onze zienswijze op de tewerkstellingsmaatregelen nader toelichten. De uitnodiging van de Vlaamse regering om een tussentijdse evaluatie van de staatshervorming te maken en een dialoog over eventuele stappen in de staatshervorming voor te bereiden is op zich nuttig. In wezen is het een herhaling van de uitnodiging die vorig jaar door de minister-president op ongeveer hetzelfde tijdstip als nu werd geformuleerd. Onze houding ter zake is in principe niet gewijzigd.

Ten eerste moeten de instellingen de kans krijgen om gedurende een periode van communautaire rust effectief te werken. Onze instellingen moeten derhalve, zoals het regeerakkoord overigens zelf aangeeft, de prioritaire sociaal-economische problemen, met name de werkgelegenheid, de stedelijke vernieuwing en de milieuvraagstukken aanpakken.

Vervolgens is het voor ons vanzelfsprekend dat de staatshervorming een dynamisch proces is. Verder nadenken zonder taboes over hoe we de staatshervorming kunnen optimaliseren is nuttig en noodzakelijk. Het gepaste middel voor deze dialoog is de commissie voor de Staatshervorming.

De SP vraagt echter niet om een nieuwe staatshervorming voor te bereiden, maar een open gesprek over meer homogene bevoegdheidspakketten vinden wij wel zinvol. Die nieuwe bevoegdheidsverdeling kan in twee richtingen gaan : het kan nodig zijn om bevoegdheden opnieuw aan het federale niveau toe te kennen, maar ook om nog meer bevoegdheden aan gewesten en gemeenschappen over te dragen.

De SP-fractie oordeelt dat we nu energie moeten vrij maken voor een debat over institutionele hervormingen op het Europese niveau. De Vlaamse Raad en de Vlaamse regering moeten zich voorbereiden op de intergouvernementele conferentie die Europa binnenkort zal starten. Op die conferentie moeten wij een plaatsje veroveren.

Kortom, volgens ons moet het grootste aandeel van onze aandacht uitgaan naar de dagelijkse zorgen van de mensen.

De voorzitter van onze vergadering heeft een kader uitgestippeld waarbinnen een moderne wetgevende vergadering moet functioneren. De besprekingen daarover zijn volop aan de gang en ik ontdek bij alle fracties het verlangen de werking van deze vergadering te verbeteren en het gezag ervan te vergroten. In dat verband wil ik twee zaken vermelden die misschien niet meer dan anekdotes zijn, maar toch niet zonder belang. Ik denk met name aan de discussie over het al dan niet uitvoeren van het decreet over het sociaal-cultureel vormingswerk. Dat decreet

werd door dit parlement bijna unaniem goedgekeurd op 6 april 1995.

De hele bespreking over dat decreet steunde op nota's van de administratie en van de kabinetten waarin werd gesteld dat het decreet geen extra kosten zou meebrengen. Nu blijkt dat wel het geval te zijn. Ik wens dat de minister-president en de bevoegde commissie samen zouden onderzoeken hoe het mogelijk is dat wij ons bij onze gesprekken en akkoorden steunen op nota's die later in strijd met de waarheid blijken te zijn. In het belang van de democratie wil ik dat men in deze zaak sancties treft. Als wij hier onder meer de financiële haalbaarheid van decreten bespreken, moeten wij kunnen vertrouwen op de nota's van deskundigen die wij in de discussie gebruiken.

Ik kan ook niet aanvaarden dat een minister zomaar verklaart, dat een goedgekeurd decreet niet zal worden uitgevoerd. De onervarenheid van de minister zal die uitspraak ongetwijfeld verklaren, maar in een dergelijk geval moet men in het parlement een oplossing zoeken. Misschien zitten er in de begroting van de minister mogelijkheden om het probleem op te lossen.

In het belang van de democratische werking van ons parlement moeten wij voor deze twee zaken een oplossing zoeken.

De voorzitter : De heer Geysels heeft het woord.

De heer J. Geysels : Ik deel volkomen de bezorgdheid van de heer Bossuyt in deze zaak. Maar ik wil toch een kleine correctie aanbregen. In de bevoegde commissie, waarvan de huidige minister ook lid was, was het cijfer van de extra kosten bekend. Herhaaldelijk – zelfs in de plenaire vergadering – werd aan de toenmalige minister, de heer Weckx, gevraagd of hij beschikte over de 300 miljoen frank nodig om dat decreet uit te voeren. Daar gingen men toen nogal licht overheen.

Ik ben blij dat collega Bossuyt naar aanleiding van dit debat ingaat op de vraag of het correct is om eerst decreten goed te keuren en enkele maanden later te zeggen dat het een schitterend decreet is, maar dat we het niet zullen uitvoeren.

De voorzitter : Minister Martens heeft het woord.

Minister L. Martens : Ik deel de wrevel die uit deze situatie voortvloeit. Zoals de heer Geysels zegt, heb ik ook aan de gesprekken deelgenomen. Als men de geschiedenis van het dossier nagaat, blijkt dat het prijskaartje in de tijd geëvolueerd is. In een eerste fase werd het voorgesteld als budgettair neutraal. Naarmate de gesprekken vorderden, werden er andere cijfers op geplakt. Deze overstegen inderdaad ruim de 200 miljoen frank. Ten dele was dit ook het gevolg van de amendementen die, mede

Martens

vanuit het parlement, zijn ingediend. Daar hebben we allemaal aan meegewerkt.

Deze amendementen zijn nog steeds niet op hun meerkost getoetst. Ik geef als voorbeeld de wijze waarop men de splitsingen organiseert en erkent. In welke mate zal men voor bepaalde prioritaire groepen vinden dat ze tweemaal, dan wel viermaal, moeten worden gehonoreerd bovenop de normale honorering? Als we zeggen dat de decreten niet zouden kunnen uitgevoerd worden, gaat het niet over het wegnemen van het perspectief.

Inderdaad bestaat al meer dan twintig jaar de verzuchting dat we een doorbraak moeten bewerkstelligen in de personeelsstop. Ik denk niet dat het de bedoeling kan zijn op dat punt iets terug te nemen. We moeten dat perspectief aanhouden en maken dat de beloofde en verwachte groei in het vooruitzicht komt en er een ernstige aanzet tot uitvoering komt.

Maar we zullen wellicht de moed moeten hebben om hier en daar het eigen wetgevend werk te evalueren op een aantal zwakke punten die eerder leiden tot bloedstortingen dan wel tot een beter sociaal-cultureel werk, waar we ons zoveel zorgen over maken. Dat moet in de komende dagen blijken uit de besprekingen over mogelijke amendementen.

De heer G. Bossuyt : Het is uiteraard aangewezen dat het parlement bij de discussie over elk decreetgevend initiatief, ook betreffende de financiële haalbaarheid, ernstig tewerk gaat. Dit draagt ook bij tot de democratie omdat het voor de burger doorzichtig wordt. Hij mag niet in de illusie leven dat alle beloften die worden gemaakt, ook worden uitgevoerd. Hij moet inzien dat er daarnaast ook reële remmen kunnen bestaan. Het zou goed zijn dat wij, als politici, daar te gepasten tijde ook de nadruk op leggen. (*Applaus bij de SP en de CVP*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter : De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 12.10 uur.*
